

DOPEŁNIACZ JEST WSZĘDZIE

Lekcja_02

KOMUNIKACJA
relacjonowanie zdarzeń
opowiadanie o rodzinie

SŁOWNICTWO
kataklizmy
biografia

GRAMATYKA
dopełniacz

łać (leje), powódź, strata, panika, ogień, zabić, zginąć, umrzeć, zniszczyć, zniszczony, uciekać / uciec, zaważyć się, nagroda, kopalnia, zgodzić się

nowe słowa

Ćwiczenie 1 202A1

Proszę posłuchać i uzupełnić.

A

NIE LUBIĘ PONIEDZIAŁKU!

- Javier: *Leje i leje! Nie lubię takiej ....., i tych parasoli, kaloszy...!*
No i nie lubię .....
- Mami: *Nikt nie lubi ..... tygodnia. I nikt nie lubi ..... No, może Anglicy.*
- Javier: *Co .....? Nie oglądałem „.....”, nie słuchałem ....., nie miałem ..... na nic. Uczyłem się .....*
- Mami: *Nie do ....., ty?! Więc nie słyszysz, że na południu Polski jest wielka powódź!*
- Javier: *A co to takiego? Nie znam tego .....*
- Mami: *Nie masz .....*
- Javier: *Szkoda czasu na szukanie, ty mi powiedz!*
- Mami: *Powódź to jest kataklizm, kiedy za długo i zbyt intensywnie pada deszcz. Taka „wielka woda”, rozumiesz? „Powódź tysiąclecia” była w lipcu 1997 roku, a teraz wszyscy boją się nowej ....., nowych .....*
- Javier: *Więcej .....! To tylko deszcz!*

Nie lubię poniedziałku! | Dopełniacz jest wszędzie

Ćwiczenie 2 202A2

Proszę odpowiedzieć na pytania.

1. Czego nie lubi Javier?
2. Dlaczego Javier nie oglądał ani nie słuchał wiadomości?
3. Co to jest powódź?
4. Gdzie jest powódź?
5. Dlaczego Javier nie chce użyć słownika?
6. Kiedy była tak zwana „powódź tysiąclecia”?
7. Czy Javier z natury jest pesymistą?
8. Jakiego rodzaju gramatycznego jest powódź?

Ćwiczenie 3 202A3

Co pasuje?

- powódź lawina 4 huragan
- pożar trzęsienie ziemi
- susza
- wybuch wulkanu tsunami

1. bardzo silny wiatr
2. bada się je sejsmografem
3. eksplozja góry z kraterem na szczycie
4. masy śniegu lub kamieni spadające ze stoku górskiego ✓
5. długi czas bez opadów deszczu
6. wielka fala
7. palenie się budynków, lasów, niekontrolowany ogień
8. wielka woda

Ćwiczenie 4

W jakich regionach świata wymienione kataklizmy występują często, a w których bardzo rzadko?

B

UCZ SIĘ POLSKIEGO

Ćwiczenie 5 202A4

Czego ludzie nie mają, kiedy jest jakiś kataklizm?

woda, prąd, jedzenie, ogrzewanie,
dach nad głową, pomoc medyczna,
lekarstwa, wiadomości itp.

Ludzie nie mają...

02

Ja tu pilnuję!

Niczego nie żałuję

Ćwiczenie 1 202B1

Proszę uzupełnić.

- Kogo potrzebujesz? ..... *Potrzebuję ciebie / matki / przyjaciółki.* (ty / matka / przyjaciółka)
- Czego potrzebujesz? ..... (słownik / pomoc / słońce)
- Kogo szukasz? ..... (ktoś kompetentny / żona / kolega)
- Czego szukasz? ..... (okulary / klucz / wyjście)
- Kogo słuchasz? ..... (rodzice / nauczyciel / dziecko)
- Czego słuchasz? ..... (radio / wykład / jazz)
- Kogo się boisz? ..... (złodziej / ten mężczyzna / ojciec)
- Czego się boisz? ..... (duże psy / pająki / ciemność)
- Czego ona uczy? ..... (język / gramatyka / historia)
- Czego używasz? ..... (brzydkie słowa / życie / kosmetyki)
- Czego pilnuje pies? ..... (dom / mieszkanie / ogród)
- Czego żałujesz? ..... (stracony czas / młodość / ta decyzja)
- Czego zapominasz? ..... (klucze / komórka / portfel)
- Czego życzymy? .....

(mity weekend / Szczęśliwy Nowy Rok / wszystko najlepsze)

Sto lat Sto lat

Ćwiczenie 2 202B2

Proszę wypisać czasowniki (bezokoliczniki), które zawsze łączą się z dopełniaczem.

czasownik + DOPEŁNIACZ

.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

Ćwiczenie 3 202B3

Czy wiesz, co to znaczy?

1. szukać dziury w całym:

- widzieć braki tam, gdzie ich nie ma
- szukać czegoś bezmyślnie
- chcieć znaleźć coś małego

2. pilnować swojego nosa:

- nie wychodzić z domu
- mieć intuicję
- zajmować się swoimi sprawami

3. bać się jak ognia:

- bać się wszystkiego
- bać się panicznie
- bać się pożaru

Ćwiczenie 4 [202B4]

Jakie czasowniki z ćwiczenia 2 pasują do dialogu?

Karolina jedzie na weekend z przyjaciółmi. Ale...

- Pani Joanna: Teraz ....., że się zgodziłam. Cały czas będę się ....., że coś ci się stanie.
- Karolina: Mamo! Nie możesz mnie traktować jakbym miała 10 lat! ..... trochę wolności! Przecież dobrze się ..... nie ..... o porządkach w domu, nie ..... brzydkich słów, nawet muzyki nie ..... już tak głośno – jestem dorosła i odpowiedzialna!
- Pani Joanna: Tak, wiem, kochanie. Może rzeczywiście ..... dziury w całym?
- Karol: A ja myślę, że ona ma nowego chłopaka i dlatego tak chce jechać.
- Karolina: A ty masz ..... swojego nosa!
- Karol: A ja i tak ..... ci udanej imprezy. Baw się dobrze, siostró!

C ILE? ILU?

202C1

ONE r. niemęskoosobowy		ONI r. męskoosobowy	
dwa / dwie, trzy, cztery	+ mian. l. mn. komputery, studentki, piwa	dwóch, trzech, czterech	+ dop. l. mn. studentów
pięć, sześć, ... dwanaście, ...	+ dop. l. mn. komputerów studentek, piw	pięciu, sześciu, ... dwunastu, ...	
dużo, mało, kilka, wiele...		dużo, mało, kilku, wielu...	

dwie kawy, trzy koty, cztery piwa
dwoje, troje, czworo, pięcioro dzieci
dwóch, trzech, czterech, pięciu studentów
dużo, mało studentek, studentów

→ SA / BYŁY / BĘDA (czasownik w l. mn.)

→ JEST / BYŁO / BĘDZIE (czasownik w l. poj.)

Ćwiczenie 1 [202C2]

Co nie pasuje?

- Wiele / wielu pasażerzy / pasażerów czeka / czekało na dworcu.
- Ile / ilu porcje / porcji zamówić? Pięć / pięciu czy sześć / sześciu?
- Duży / dużo ludzie / ludzi lubi / lubią oglądać telewizję.
- Czy wiesz ile / ilu studenci / studentów jest / są w Krakowie?
- W klasie stały / stało kilka / kilku komputerów / komputery.
- W Polsce mieszka / mieszkają 12 tysięcy / tysięcy Romowie / Romów.
- Wiele / wielu nauczycieli / nauczycieli ma / mają własne firmy.
- Kilka / kilku nauczycielek / nauczycielki już wyjechała / wyjechało.
- Mało / mała kobiety / kobiet pracuje / pracują w tym zawodzie.
- Wiele / wielu policjant / policjantów zginęło / zginęli w tej akcji.
- Dużo / duże zwierzęta / zwierząt zabijają / zabija inne zwierzęta.

POPULACJA
EUROPY

	Londyn	7 421 209
	Madryt	3 250 000
	Paryż	2 153 600
	Kraków	756 583
	Amsterdam	742 011
	Ateny	729 137
	Helsinki	559 330
	Kopenhaga	503 699
	Dublin	505 739

Ćwiczenie 2 202C3

Proszę uzupełnić (czas teraźniejszy).

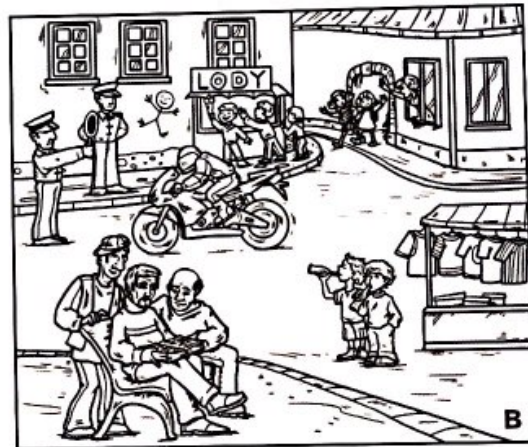
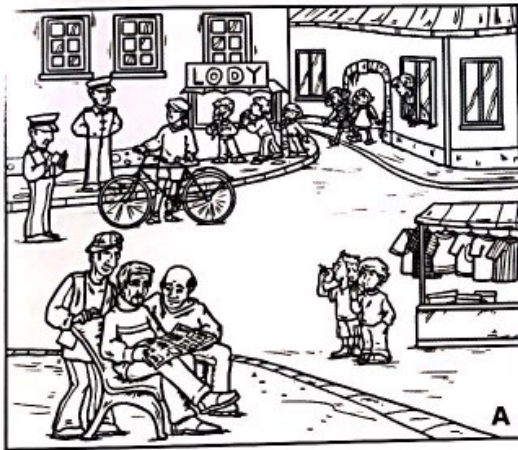
1. W grupie uczy się. (uczyć się) ..... czterech ..... (4) studentów ..... (student).
2. Na tej ulicy ..... (budować się) ..... (16) ..... (dom).
3. W Biblii ..... (być) ..... (12) ..... (apostof).
4. W klasie ..... (wisieć) ..... (7) ..... (zdjęcie).
5. W garażu ..... (stać) ..... (6) ..... (samochód).
6. Tam ..... (pracować) ..... (10) ..... (kelner).
7. Tu ..... (być) ..... (5) ..... (płyta CD).
8. W lodówce ..... (leżeć) ..... (8) ..... (piwo).
9. .... (9) ..... (dziewczynka) ..... (bawić się) **razem**.
10. W Polsce ..... (mieszkać) ..... (38) ..... (milion) ludzi.

02

Ćwiczenie 3 202C4

Znajdź 10 różnic. Porównaj oba rysunki.

wszędzie | Brat ojca czy ojciec brata?

Biuro Podróży

nagroda
mistrzostwa
literatura
dzień
koniec
alfabet
owoce
prezydent
termin
szkoła

Morse'a
tygodnia
Polski
morza
płatności
języków obcych
faktu
Nobla
świata
Europy

D **BRAT OJCA
CZY OJIEC BRATA?**

Ćwiczenie 1 202D1
Co pasuje?

pora
rata
plan
matka
pożar
wybuch
trzęsienie
data
kopalnia
podróże

Guliwera
lasu
roku
soli
wulkanu
kredytu
ważności
ojca
lekcji
ziemi

siedemnaście 17

Ćwiczenie 2 202C3

Proszę uzupełnić (czas teraźniejszy).

1. W grupie uczy się. (uczyć się) czterech (4) studentów (student).
2. Na tej ulicy ..... (budować się) ..... (16) ..... (dom).
3. W Biblii ..... (być) ..... (12) ..... (apostoł).
4. W klasie ..... (wisieć) ..... (7) ..... (zdjęcie).
5. W garażu ..... (stać) ..... (6) ..... (samochód).
6. Tam ..... (pracować) ..... (10) ..... (kelner).
7. Tu ..... (być) ..... (5) ..... (płyta CD).
8. W lodówce ..... (leżeć) ..... (8) ..... (piwo).
9. .... (9) ..... (dziewczynka) ..... (bawić się) razem.
10. W Polsce ..... (mieszkać) ..... (38) ..... (milion) ludzi.

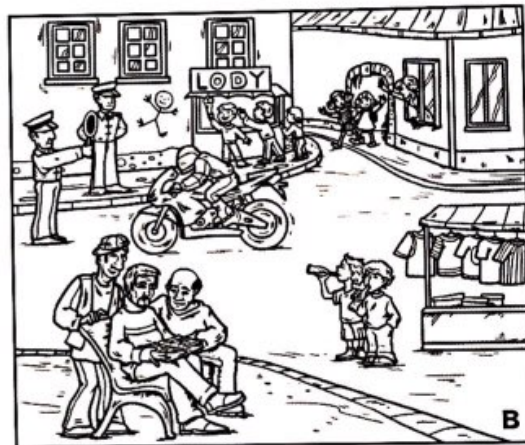

02

Ćwiczenie 3 202C4

Znajdź 10 różnic. Porównaj oba rysunki.

wszędzie | Brat ojca czy ojciec brata?

Biuro Podróży

D

BRAT OJCA CZY OJCIEC BRATA?

Ćwiczenie 1 202D1

Co pasuje?

nagroda
mistrzostwa
literatura
dzień
koniec
alfabet
owoce
prezydent
termin
szkoła

Morse'a
tygodnia
Polski
morza
płatności
języków obcych
faktu
Nobla
świata
Europy

pora
rata
plan
matka
pożar
wybuch
trzęsienie
data
kopalnia
podróże

Guliwera
lasu
roku
soli
wulkanu
kredytu
ważności
ojca
lekcji
ziemi

Ćwiczenie 2 (202D2)
Jaki jest mianownik?

Józef Dietl

E PRZYIMKI

Ćwiczenie 1 (202E1)
Gdzie jest dopełniacz?

witamy w Krakowie, z Polski, ze Śląska, bez sensu, Kino pod Baranami, dla obcokrajowców, krok po kroku, od czasu do czasu, ode mnie, pytanie o drogę, z mlekiem, koło kiosku, poza domem, obok sklepu, przy tablicy, naprzeciwko poczty, wśród ludzi, na dworcu, podczas meczu, u dentysty, po lekcji, do Wrocławia, o której godzinie, z powodu choroby, w Tatrach, czekam na niego, z Niemiec, oprócz niej, tam i z powrotem, ze śmietaną

Ćwiczenie 2 (202E2)
Proszę wypisać przyimki, które łączą się z dopełniaczem.

DOPEŁNIACZ
z / ze

Ćwiczenie 3 (202E3)
Proszę uzupełnić zdania przyimkami z tabeli.

1. Jak ..... Pana Boga za piecem.
2. Masz ..... nich wiadomość?
3. .... poniedziałku!
4. Torba leży ..... radia.
5. .... nas to bez znaczenia.
6. Wiem to ..... gazety.
7. Piję kawę ..... mleka.
8. Umiesz grać „..... Elizy”?
9. Frytki są ..... ziemniaków.
10. Lubię wszystkie owoce ..... bananów.

F KIEDY TO BYŁO?

Ćwiczenie 1 (202F1)
Proszę posłuchać i wpisać daty.

29.11.2010
13.11.81
4.06.89
7.01.89
31.07.92

Andrzejki. Studenci rozmawiają o datach, które pamiętają.
Początek stanu wojennego w Polsce.
Pierwsze wolne wybory w Polsce.
Zmarł cesarz Japonii Hirohito.
Śmierć księżnej...

Ćwiczenie 2 202D2
Jaki jest mianownik?

Józef Dietl

E PRZYIMKI

Ćwiczenie 1 202E1
Gdzie jest dopełniacz?

witamy w Krakowie, z Polski, ze Śląska, bez sensu, Kino pod Baranami, dla obcokrajowców, krok po kroku, od czasu do czasu, ode mnie, pytanie o drogę, z mlekiem, koło kiosku, poza domem, obok sklepu, przy tablicy, naprzeciwko poczty, wśród ludzi, na dworcu, podczas meczu, u dentysty, po lekcji, do Wrocławia, o której godzinie, z powodu choroby, w Tatrach, czekam na niego, z Niemiec, oprócz niej, tam i z powrotem, ze śmietaną

Ćwiczenie 2 202E2
Proszę wypisać przymyki, które łączą się z dopełniaczem.

DOPEŁNIACZ
z / ze

Ćwiczenie 3 202E3
Proszę uzupełnić zdania przymykami z tabeli.

1. Jak .....u..... Pana Boga za piecem.
2. Masz ..... nich wiadomość?
3. ....poniedziałku!
4. Torba leży ..... radia.
5. .... nas to bez znaczenia.
6. Wiem to ..... gazety.
7. Piję kawę ..... mleka.
8. Umiesz grać „..... Elizy”?
9. Frytki są ..... ziemniaków.
10. Lubię wszystkie owoce ..... bananów.

F KIEDY TO BYŁO?

Ćwiczenie 1 202F1
Proszę posłuchać i wpisać daty.

29.11.2010

Andrzejk. Studenci rozmawiają o datach, które pamiętają.

Początek stanu wojennego w Polsce.

Pierwsze wolne wybory w Polsce.

Zmarł cesarz Japonii Hirohito.

Śmierć księżnej Diany.

Ślub Diany i Karola.

Ślub księcia Williama.

Upadek Muru Berlińskiego.

Zjednoczenie Niemiec.

Atak na WTC.

Urodził się Javier.

Ćwiczenie 2 202F2

Proszę napisać daty i liczby słowami. Czy umiesz wyjaśnić zaznaczone słowa?

Moja babcia Stanisława urodziła się (21.08.1923 r.) ..... we Lwowie.
 Imieniny obchodziła (08.05.) ..... , ale nie lubiła swojego imienia.
 (01.09.1939 r.) .....
 ..... wybuchła (II) ..... wojna światowa i wszystko się zmieniło. Rodzina
 babci na zawsze opuściła Lwów.
 Najpierw mieszkali w Gdyni, potem przeprowadzili się do Krakowa. Tam babcia poznała mojego dziadka
 Tadeusza. Pobrali się przed końcem wojny, (02.04.1945 r.) ..... w Kościele Mariackim.
 Mieli (5) ..... dzieci. Najstarszy syn urodził się (22.01.1946 r.) .....
 a najmłodszy (17.08.1958 r.) ..... To mój ojciec chrzestny.
 Moja mama, ich jedyna córka, przysłała na świat (20.05.1948 r.) .....
 Dziadek prowadził własną firmę, a babcia zajmowała się domem. Całe życie ciężko
 pracowali. Mieli (9) ..... wnuków – trzy dziewczynki
 i (6) ..... chłopców. Babcia zmarła po długiej chorobie
 (26.01.2007 r.) .....
 ..... Jest pochowana na małym
 wiejskim cmentarzu pod Częstochową.

02

Dopełniacz...

POWTÓRZENIE G

Ćwiczenie 1 202G1

A. Gdzie jest dopełniacz?

unicef

Organizacja powstała
 11 grudnia 1946 roku
 z inicjatywy Polaka
 doktora Ludwika

Rajchmana w wyniku uchwały Zgromadzenia
 Ogólnego Narodów Zjednoczonych. Głównym
 celem UNICEF jest pomoc dzieciom w zakresie
 żywienia, ochrony zdrowia, edukacji, a także
 ochrony przed przemocą i wykorzystywaniem.
 Zakres działania organizacji jest globalny.
 Za swoją działalność UNICEF dostał w 1965 roku
 Pokojową Nagrodę Nobla.

Organizacja miała też duży udział w uchwaleniu
 przez ONZ w 1989 roku Konwencji o Prawach
 Dziecka.

Od 2006 ich reklama jest na koszulkach siatkarek
 i piłkarzy klubu FC Barcelona.

Co roku na święta Bożego Narodzenia UNICEF
 wydaje specjalne kartki pocztowe, z których dochód
 przeznaczony na swoją działalność. Oprócz tego prze-
 cały rok prowadzona jest sprzedaż różnorodnych
 produktów na cele charytatywne.
 (źródło: Wikipedia)

B. Prawda czy nieprawda?

- UNICEF powstał w czasie wojny. P N
- Dr Ludwik Rajchman założył UNICEF. P N
- UNICEF działa na całym świecie. P N
- UNICEF zajmuje się dziećmi. P N
- Sportowcy reklamują tę organizację. P N
- Akcje charytatywne są tylko w grudniu. P N

Ćwiczenie 2 202G2

Proszę napisać pytania do podkreślonych słów.

1. Kogo ..... tu nie znasz? Nie znam Piotra i Alicji
2. .... jesteś? Jestem z Anglii.
3. .... byłeś? Byłem u mamy.
4. .... to jest? To jest do pisania.
5. .... to wiesz? Wiem to z gazety.
6. .... nie mógłbyś żyć? Bez książek.
7. .... idziesz? Idę do domu.
8. .... muzyki słuchasz? Klasycznej.
9. .... komputera używasz? Tego.